

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAĞLIK BAKANLIĞI - HUKUK HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

00115022423

Sayı : 11045126/622.01/09/

Konu: SBN Başvurusu,

SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 09.03.2020 tarihli ve 54567092622.01/E.1660 yazınız.

İlgi yazı ile, Sağlıkta Buluşma Noktası (SBN) sistemi üzerinden gönderilen SBN başvurusunda ‘Bakanlığımız tarafından enjeksiyon uygulamalarında yazılı onam alınmaması ile ilgili 2019/11 sayılı Enjeksiyon Uygulamaları Hakkında Genelgeye istinaden enjeksiyon uygulamaları sonrasında herhangi bir hukuki süreçte sürecin kaybedilmesi durumunda Bakanlığımızın davada kaybedilen tazminatı rücu etmeyeceği anlamının taşıyıp taşımadığının’ sorulduğu, kanunun ve sair mevzuatın yazılı şekil şartı aramadığı bir hususta ispat külfetinin doğmayacağına düşünülmesi, ancak Genelge’ye istinaden enjeksiyon uygulamaları sebebiyle açılan dava sonucu ödenen tazminatın rücu edilmemesinin istenmesi halinde Bakanlığımızın bir sorumluluğu doğup doğmayacağı hususunda tereddüde düşüldüğü, konuyla ilgili oluşturulacak Bakanlık görüşüne esas teşkil etmek üzere Genel Müdürlüğümüz görüşü istenilmekle keyfiyet incelendi.

Bilindiği üzere; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında; “Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.” hükmü; 125 inci maddesinin son fıkrasında; “İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.” hükmü; 129 uncu maddesinin beşinci fıkrasında ise; “Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.” hükmü mevcuttur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 12 inci maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.” hükmüne; 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında, “Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Kurumun, genel hükümlere göre personele rücu hakkı saklıdır.” hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında; “Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür”, 66 ncı maddesinde; “Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür. Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz. Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür. Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.” hükmü vazedilmiştir.

Buna göre, hizmet kusuru sebebiyle Bakanlığımız aleyhine açılan davalar neticesinde, idare tarafından ödenmek zorunda kalınan meblağın tahsili hususunda, Anayasa’nın 129 uncu, 657 sayılı Kanun’un 13 üncü ve 6098 sayılı Kanun’un genel hükümleri uyarınca, görevlerini yerine getirirken kusurlu davranan kamu görevlilerine, kusurları oranında rücu hakkının bulunduğu tereddütsüzdür.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 11045126/622.01/09/

Konu: SBN Başvurusu,

-2-

Mütalaa konusu mesele ile alakalı olarak, enjeksiyon uygulaması sonrasında siyatik sinir yaralanmasının bir komplikasyon olduğu kabul edilmekte ve bu sebeple açılan tam yargı davaları Bakanlığımız lehine sonuçlanmakta ise de, bilâhare Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Devletimiz aleyhine verdiği kararlardaki tespitler gerekçe gösterilerek Danıştayca Bakanlığımız aleyhine bozulmuş ve bu bozma kararına uyularak ilk derece mahkemelerince davalar yeniden görülmüş; (Adli Tıp Kurumunun hatalı tıbbî uygulama bulunmadığı yönündeki raporlarına rağmen) salt enjeksiyon yapılmadan önce bilgilendirilmiş onamın alınmamış olmasına binaen Bakanlığımız aleyhine tazminat ödenmesine hükmedilmeye başlanılmıştır.

Gerek Anayasa Mahkemesince verilen bireysel başvuru kararlarında, gerekse idarî yargı kararlarında yapılan tıbbî uygulamanın sonuçları ve olası komplikasyonları hakkında hastanın rızasının alındığının ispatlanamaması, ara kararı ile talep edilmesine rağmen Bakanlığımızca dosyaya belge sunulmaması sebebiyle manevî tazminat talepleri kısmen kabul edilmektedir.

Dolayısıyla enjeksiyon uygulamalarından kaynaklanan tazminat davalarında, sağlık kurumlarınınca kişilerin şifahi olarak bilgilendirildiği ve rızası alınarak enjeksiyon yapıldığı yönündeki açıklamalar yargı mercilerince kabul görmemekte ve mutlaka ispatlayıcı belge aranmaktadır.

İdarenin-sağlık kurumunun hizmetin gereği gibi verildiğini ve herhangi bir hizmet kusuru bulunmadığına dair "ispat yükümlüğü" çerçevesinde, bu yükümlülüğünü yerine getirememesinden dolayı, idarenin kusurlu olduğu kanaatine varılarak tazminata hükmedildiği görülmektedir.

Bu durumda,

1-Her ne kadar mevzuatta büyük cerrahi ameliyeler dışında rızanın yazılı olarak alınacağına ilişkin bir hükme yer verilmemiş ve Genel Müdürlüklerince de 10.06.2019 tarihli ve 2019/11 sayılı Genelge bu çerçevede düzenlenmiş ise de, yargı kararları esas alınarak- enjeksiyon ve damar yolu açma gibi küçük tıbbî ameliyeler de dahil- bütün tıbbî işlemler için ilgililerin bilgilendirilmiş yazılı onamlarının alınmasının isbat bakımından uygun olacağı;

2- Mer'i mevzuat hükümleri çerçevesinde, enjeksiyon uygulamalarından kaynaklı tazminat davalarında, ödenen tazminatın rücuen tazmini için dava açılması gerektiği, zira, enjeksiyon uygulamasında rızayı almayan veya bunu belgeleyemeyen personelin rücu sorumlu olup olmadığının tespitinin, açılacak rücu davasında yargı merciince yapılmasının uygun olacağı;

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerine arz ederim.

Av. Adem KESKİN
Genel Müdür

